Seskarö-Bladet

NR 1 2020 APRIL ÅRGÅNG 102

Ansvarig utgivare: *Erika Medström*, Seskarö Hembygdsförening, Fridhemsvägen 16, 953 94 Seskarö, Tel 0922-205 80
Redaktion: *Ingegärd Wennberg* redaktör, *Peter Apelqvist*. Tryck GJ Offset, Kalix

SESKARÖ-BLADET
Hembygsblad för Seskarö
Vinternummer 1919
Redaktör K. E. Sandström.
I:a årg.

Seskarön.

Vacker du ligger uti snövit prakt,
Av myriader snöstjärn, som föll i din trakt
Och täckte din jord och din strand.
Köll liksom blommor på var gren i din skog,
Blommor som glittra och silvervitt log,
Uti vintersols strålande band.

Etsad du blev utav vindarnas smek,
Som voltar så käckt vid din strand som i lek,
Och skänker dig furornas sång.
Och av vågornas svall från det brusande hav,
Som mot din strandbädd funno sin grav
Uti bränningens dristiga språng.

Dig älska vi lärt, vi glömma ej susen
Av havsvindens il som går mellan husen
Och viskar oss mystiska ord,
Ord, som tala om timade öden,
Om krig, som var, och om de som ljöt döden
För att rädda sitt hem och sin jord.

Då ristades minnen, minnen av ära,
Och minnen, som du med stolthet skall bära
I tider och sekler fram.
Minnen som stödja, då snabb uti loppet
Du svingar dig djärvt, stärkt utav hoppet,
Bryter mäng' hindrande damm.

Och uppåt går färden fast ensam i striden
Att målet ditt nå en gång fram i tiden,
Uti ädelfull mannakraft,
Och resa sig hinder, du står ej förlägen,
Du bryter, ej väjer, att rak blir den vägen
Som fädren i decennier haft.

A. W. F—k.

Norrsken.

Kung Bore är bister. Hela naturen har stelnat till i hans hårda, kyliga famntag. Nedsnöade och frostiga stå de resliga furorna och krympta videbuskarna. Det är svagt flämtande liv. Hela isöknen omkr. Seskarö ligger täckt med vindpiskad, glindrande snö, så långt ögat når; i öster Suomi strand, i väster och norr svenskt land, med mörkblå horisont. Havet är belagt med bojor. Det är Nordlandets köldgrepp. Men obeskrivligt vacker är vinterkvällen. Luften är glittrande klar. Fullmånen lyser på trolsk, blå himmel, som står hög och ljus med brinnande, darrande stjärnor.

Norrskenet flyger fram över himlavalvet med långa, sprakande ljusstrålar.

Storn, flammande facklor tändas i öster, släckas för att genast tändas i väster. Ljusvågorna rulla fram som vågor i havet men nå aldrig någon strand. De förtona och svinna hän i fjärran blå.

Norrskenet är ett storartat skådespel. De blekgröna köldstrålarna genomsilas av dunkla färger i blått och rött. Oberoende av avståndet, fräsa flamsorna fram över stjärnhimlen. Obeskrivligt underbart är norrskenet, ödemarkens mäktigaste naturfenomen.

Lärda män tvista om vad norrskenet är.

En saga från Karelen berättar, att då vår fader Väinumoinen flögo olika djurarterna. flögo svanor norrut. De skuk kapp mot den glimman han.

Över skog och my nakna fjäll och milsv fjällsjöar flögo de. O flämtande bröst, utan rast och vila över öde vida snöfält och kommo omsider till ishavets stränder. Det oändliga, svallande havet låg framför dem så långt ögat kunde se. En svaneskara tröttnade och svannade i stjärnklar polarnatt fortsatte den andra svanehopen bort över dånande, skummande böljor, upp mot Nordpolen, där isen låg upptornad i höga jättemurar och ofantliga isberg.

Där rastade svanorna. Och i kall, gnistrande kyla slogo de sig ned i vattenfyllda håligheter på isfälten. Kölden blev sträng under natten. Vattnet stelnade till is, och när morgonen grydde, lågo svanorna infrusna, insomnade. De äro ännu i fängslet och längta blott efter frihet. Starkt och mäktigt lyfta de på vingarna för att bli fria. När de i sin förtvivlade, lönlösa kamp för frihet höja och sänka de vita vingarna, då se vi — norrsken.

E. S. — H. Z.

Folkmängden på Seskarö

utgjorde vid senaste årsskiftet 1,700 personer.

Antalet barn, tillhörande de sista årsklasserna, framgår av nedanstående förteckning:

År 1905 29 barn, 1906 40, 1907 41, 1908 48, 1909 41, 1910 40, 1911 45, 1912 53, 1913 41, 1914 57, 1915 46, 1916 47, 1917 62, 1918 37.

Under år 1918 utflyttade omkring [illegible] personer, av vilka 90 st. voro 15 års ålder.

Seskarö-bladet hade förra året 2019, ett jubileum.
Det var 100 år sedan första Seskarö-bladet gavs ut. Vi har i detta nummer med vinternumret från 1919.

Mannen bakom hemsidan
om Seskarö

Sedan en tid finns ute på nätet en hemsida som presenterar fakta om Seskarö, mycket ambitiöst sammanställd och som stimulerar intresset för lokalhistoria. Bakom denna hemsida finns Jan Franzén, numera boende i Kalix. Jan har sina rötter på Seskarö alltsedan 1898, då hans farmorsfar Ulrik flyttade till ön och samtidigt tog namnet Franzén. Föräldrarna var Bert och Mildris, dotter till Karl Verner Blom och Siri Augusta. KV var en viktig person på ön, kommunal- och landstingspolitiker bland annat. Familjen bodde först nära Träsket men byggde så småningom eget på det som så småningom kom att kallas Allévägen. Om sitt intresse för Seskarös historia berättar Jan:
Mitt historieintresse började väl för ett tiotal år sen när jag plöjde igenom de böcker som skrivits om Seskarö. Eftersom jag samtidigt haft ett intresse för sjöfarten här uppe i norr blev mitt första "projekt" att försöka ta reda på alla båtar med passagerare som trafikerat Seskarö. Det som jag trodde var en enkel sak tog några år. Jag beställde hem väldigt många länstidningar på mikrofilm som jag läste för att hitta artiklar och annonser. Under det projektet såg jag massor med andra artiklar om händelser på Seskarö som jag sparade. För några år sen började med att sammanställa allt det jag samlat på mig under åren. Jag hittade inget annat bra sätt att göra artiklar och annat material läsbart för andra så jag gjorde en egen hemsida där jag lägger upp materialet allt eftersom jag hinner med.
Så långt Jan själv.
Hemsidan som verkligen rekommenderas och har adressen : www.backpages.se/

Karl-Erik Nyström

Ö-Pärlan

HEMSTÄDNING

Behöver Du få hjälp med att städa din bostad, villa eller stuga?

Vi erbjuder

- **Fönsterputsning!**
- **Byte av gardiner.**
- **Vecko - alt Månadsstädning**
- **Storstädning som är en extra-allt-städning som piffar upp bostaden.**
- **Flyttstädning**
- **Extra uppdrag efter överenskommels**

Städningen sker på ***fasta tider*** enligt överens-kommelse. Det är ***alltid personal*** anställd på Ö-Pärlan som städar hos dig. Vi håller med städ-material.
Kontakta Maud på 072-215 67 24, så berättar hon mer om det praktisk bl a när vi kan komma och vad vi debiterar Er. Tjänsten är berättigad till RUT-avdrag som vi administrerar.

Välkommen att höra av Er till oss

Något om Seskaröstämplade frimärken

I något över 88 år hade Seskarö egen poststation. Det innebar också att avgående post stämplades med Seskaröstämpel, i något olika utföranden.
Den första posten öppnades 1.3 1895 och den sista dagen Seskarö hade egen poststämpel var 30.4 1983. Här illustrerat genom ett Oskarmärke från första året och en sistadagsstämpel. Av en ren tillfällighet hittade jag via nätet en stämpel från min egen födelsedag.
Den som råkar hitta en Seskaröstämplad försändelse från den 1 mars 1895 gör med hänvisning till ovanstående ett fynd.

Karl-Erik Nyström

Bakdag i Säivis

Vi var 11 PRO bagare från Seskarö och två erfarna ledare från Säivis. Vi bakade klådda och mjukkaka samt pizza till lunch.
Ett stort tack till alla som medverkade under dagen.

Ulf Nordström

In i ugnen

Coronapandemin
har även satt sina spår på Seskarö

Inga kända Covid-19 fall. Däremot har flera av föreningarna har inte haft möjlighet att ha sina årsmöten. Endast SIF och PRO har haft sitt årsmöte. Andra hade planerat, men varit tvungna att ställa in och ta dem senare. Många arrangemang som varit inplanerade har blivit inställda. Verksamheterna går ändå vidare även om i mindre skala. Om förutsättningarna förändras innan sommaren så kommer sedvanliga arrangemang att anordnas. Men man ser tiden an.
Seskaröbladet hade förra året 2019, ett jubileum. Det var 100 år sedan första Seskaröbladet gavs ut. Vi har i detta nummer med vinternumret från 1919

Hoppas ni har glädje av att läsa om Seskarö 1919

Ingegärd Wennberg

KALLE LAHTI

Vintern är snart förbi, och seskaröborna kan se tillbaka på en relativt snörik vinter. Men vägarna har varit bra plogade, och den som svarat för detta är en gammal Seskaröbekanting,
Karl-Erik Niva, som dock är mest känd som Kalle Lahti. Seskarö Vägförening genom dess ordförande Tore Svedlund anlitade Arne Luthström i Nikkala som entreprenör, och denne anställde Kalle som traktorförare för att hålla Seskarös vägar i skick. Den gågna vintern var den andra i ordningen för Kalle.
Kalle berättar för undertecknad kajma* att han köpte sin första traktor när han var 14 år, och det är således en mycket rutinerad traktorförare som plogat vägarna på ön. Tidigt på morgonen eller om man så vill sent på natten har han fått åka från hemmet i Haparanda för att via Nikkala med traktorn åka ut till ön. Kalle har prövat på och arbetat med annat än att köra traktor. Som son till en smed blev han till en början smedhalva men sedan bonde, taxichaufför, vaktmästare på Gränsvallen och i Riekkola, där han blev en mycket uppskattad spårdragare.
BANDYSPELARE I SIF
Idrotten kom tidig in i Kalles liv och han hade en lång karriär som bandyspelare och här kommer också Seskarö och idrottsföreningen in.
Sin långa karriär inledde han på 60-talet i HSKT och var med om tre allsvenska kval av vilka ett var ytterst nära att resultera i allsvenskt avancemang. Ett enda mål skilde till slut. Stor Grabb i norrbottnisk bandy blev han genom DM-titlar, spel i länslaget och i Nordsveriges lag. När matcherna spelades mot Nordfinland var det blågul mundering som gällde. Kalle spelade tre säsonger för Karlsborgs BK och gjorde en minnesvärd säsong i Seskarö IF när laget vann division II, 1983- 84.
Tommy Österberg minns laget som överraskande vann serien mycket tack vare Kalle Lahtis målskytte (33 mål och tvåa i skytteligan) och spelhumör, som smittade av sig på lagkamraterna.
- Kalle var väldigt viktig för oss genom sin rutin och sitt spelhumör. Dessutom hade vi en tränare, Sven Sandström, som såg till att vi kondionsmässigt var bäst. Vi tränade väldigt hårt. Sista kvarten kunde vi många gånger avgöra genom att vi orkade mer än våra motståndare.
Kalle själv menar att Tommy var av central betydelse i försvarsspelet, och båda minns den alltför tidigt borgågne Lars-Göran Wallgren. L-G var näst bäste målgörare i laget.
Seriesegern innebar dock att SIF lade ned verksamheten i stället för att gå upp. Kalle återgick till HSKT som fick den efter SIF lediga platsen i bandyns näst högsta serie. Det blev ytterligare ett par säsonger innan det var dags för Kalle att lämna bandyisen. Den som bandymässigt betydde mest för hans karriär var Karl-Erik ”Kangen” Engman, alltså ytterligare en kaima.
Kalle trivs med att ploga på ön, och han blir ofta bjuden på kaffe. Avslutningsvis - han är naturligtvis medlem i Seskarö IF.
* kaima är ett av få finska lånord i svenska språket och beyder *namne*.

Karl-Erik Nyström

Ö-Pärlan

Ö-

Pärlan erbjuder

Korttidsuthyrning på Seskarö

Intresset för att besöka Seskarö och bo i egen lägenheten har varit stort förra sommaren. Vi har möblerade upp två lägenheter som vi hyr ut Lägenheterna hyrs för självhushåll. Ni tar med egna sängkläder. Kuddar och täcken finns.
Är du intresserad att komma till Seskarö och uppleva ön under olika tider på året ring så berättar vi mer? Än finns det dagar kvar som är lediga inför denna sommar. Först till kvarn… Varje lägenhet har fem bäddar
Hör av dig till Sten-Inge telefon 070-595 73 70 eller via e-post sten-inge.videhult@telia.com

SESKARÖ IF:s årsmöte

Seskarö IF hade sitt årsmöte i god tid före Coronautbrottet. Förhållandevis många medlemmar hade mött upp i den nyrenoverade klubblokalen.
I föreningens ledning fortsätter Annika Hautalampi som ordförande. Hon valdes för två år framåt. Däremot valde Annikas syster Fia Alamäki att lämna styrelsen efter 12 års arbete som sekreterare. Hon ersätts av Elisabeth Lerdin. Kjell Henriksson, styrelsemedlem sedan några år, önskade sig få mer tid åt ungdomsledarskapet i föreningen, och i hans ställe valdes Karl-Erik Nyström, som efter ett uppehåll på 17 år återkommer i styrelsen. Dess sammansättning för kommande arbetsår blir: Annika Hautalampi, Tomas Högström, Magnus Kauma, Elisabeth Lerdin, Karolina Korpioja, Walter Innala och Karl-Erik Nyström.
De olika sektionerna ser ut på följande sätt med den förstnämnda som sammankallande.
Barn och ungdom: Karolina Korpioja, Sofia Tulered, Elisabeth Lerdin.
Fotboll: Magnus Kauma. Skidor: Kjell Henriksson, Johan och Jonas Tulered samt Ingvar Isaksson.
Motion: Annika Hautalampi, Maud Videhult, Kerstin Johannessen. Boule: Rut Österberg, Tuula Brushane,Ulf Nordström, Per-Olof Lundberg.
Orientering: Kjell Henriksson, Ingemar Sandström, Jan Lindelöf, Esbjörn och Karl-Erik Nyström, Lars Lundkvist, Ingvar Isaksson och Jan Lindström.
Parasport: Magnus Kauma och Annika Hautalampi.
Revisorerna Erland Wallgren och Bengt-Göran Semberg omvaldes.
Seskarö IF har en stor bredd i sitt utbud, för närvarande nästan enbart på motionsbasis, med undantag för orientering som har tävlingsverksamhet sommar som vinter. Kristina Tholerud representerade Sverige i JuniorVM i skidorientering, hon tilldelades Haparanda kommuns idrottsstipendium. Under den senaste tiden har parasportaren Sebastian Westin-Viipola anslutit sig till föreningen. Han tävlar på högsta internationella nivå.
En omfattande renovering av klubblokalen med tillhörande köksutrymmen har skett. Till sommaren ska en nyanlagd boulebana i anslutning till idrottshallen och gräsplanen invigas.
Årsmötet avslutades traditionsenligt med kaffe och smörgåstårta.

Musikalisk Roadtrip värmde i vintermörkret

Fredag kväll den 28 februari när vintermörkret och kylan höll ett stadigt grepp över vår ö, besöktes vi av Norrbottensteatern som var ute på en musikturné. Det var sångarna och skådespelarna Karin Paulin och Roger Storm tillsammans med kapellmästaren Tomas Isacsson och gitarristen Åke Karlsson som gästade Folkets Hus och bjöd på ett specialarrangerat sångprogram med en låtblandning från Hasse & Tage till Laleh. Under kvällen bjöd dessa fantastiska sångare och musiker oss på känslosamma sånger, betraktelser och ett och annat revynummer blandat med humoristiska inspel och tänkvärda relationsfrågor. Ett 50-tal besökare fick en oförglömlig fredagskväll med fina låtar, bra texter och snygga arrangemang som berörde både skört och fullt av kraft.

Erika Medström

Träslöjdare på ön

Under hösten 2019 startade PRO i samarbete med ABF en kurs i träslöjd. I skolans slöjdsal har de nio slöjdarna tillverkat flertalet knivskaft och slida i olika träslag och läder. De flitiga deltagarna har också hunnit med att tillverka förvaringskärl i svepteknik som brödfat, brickor och förvaringskärl med lock. Material som använts har bl a varit furu, björk, rönn samt lind och dekorationerna är sydda med björkrot. Ett uppehåll i kursen görs nu men kommer att återupptas till hösten.

Ulf Nordström

En del av de alster som skapades under kursen

Vid kursavslutningen deltog Ulf Nordström, Urban Carlsson, Melvin Englund, Kurt Forss, Bengt Englund och Stefan Wennberg. Ej närvarande: Peter Karbin, Jörgen Fält och Roland Harr

Isak Lindström på väg mot mål

SIF:s Skid-KM

Trots Coronatider samlade Seskarö IF:s klubbmästerskap på skidor 16 deltagare. Skidsektionen med Kjell Henriksson som huvudansvarig hade ordnat med fina arrangemang som uppskattades av de tävlande. Som sig bör var de flesta barn och ungdomar, som gjorde goda prestationer i de fina spåren. Traditionellt brukar prisutdelningen ske senare, i samband med Valborgsmässofirandet, men detta år får man frångå den traditionen och finna en annan tidpunkt. Skidsektionen har under vintern bedrivit ungdomsträning med god uppslutning. Huvudansvariga har varit Johan och Jonas Tulered, Ingvar Isaksson, tillika spåransvarig, och Kjell Henriksson.

Resultat:

Seskarö IF:s KM Skidor 2020-03-22

D -8, utan tidtagning

Alicia Calderäng

H -8, utan tidtagning

Elvis Tulered
Adam Calderäng

D10 - 1,5 km

1. Alexandra Wikström 11.34
2. Elsa Tulered 11.53

H10 - 1,5 km

1. Hugo Nymo 10.09
2. Isak Lindström 12.15
3. Emil Tulered 16.35

D12 - 1,5 km

1. Lo Karbin 10.24
2. Alexandra Lindström 11.45

H12 - 1,5 km

1. Wilmer Nymo 11.06

D14 – 4,5 km

1. Yvette Barmosse 27.22
2. Amanda Wikström 29.48

H55 – 4,5 km

1. Ingvar Isaksson 15.56

H70 - 4 ,5 km

1. Johan Tulered 36,29

H80 - 4,5 km

1. Karl-Erik Nyström 36.29

Valborgsmässofirandet

i Seskarö IF:s regi är på grund av kända skäl inställt.
Vi kan inte ta emot ris och plan är avstängd.
Därmed är det förbjudet att tippa ris eller annan bråte i anslutning till idrottsplatsen.

Seskarö IF - styrelsen

Returadress:
Seskarö Hembygdsförening
Fridhemsvägen 16
953 94 SESKARÖ

Plats för adressetikett

OBS NY internet-adress: www.seskaro.net

FOLKETS HUS
SESKARÖ HEMBYGDSFÖRENING
FRIDHEMSVÄGEN 16
953 94 SESKARÖ
0922-205 80
BG 664-6855

Kolla oss på nätet!
www.seskaro.net
Ni kan också sända material, tex insändare till
Ingegard.w@telia.com eller till
peter@apelqvist.com
OBS! Alla föreningar på ön annonserar gratis!

PRO Seskarö informerar

Styrelse för år 2020

Ordförande Kurt Forss
Vice ordförande/Kassör Sten-Inge Videhult
Sekreterare Karin Nordström
Studieorganisatör Marjatta Morin och Gunilla Nilsson Innala
Friskvårdsansvarig Solveig Mäki
Övriga förtroendevalda:
Per-Olof Lundberg
Ulf Nordström
Ann-Kristin Englund

Dataansvarig:

Stefan Vennberg

Trivselkommittén:

Ulf Nordström
Britt-Inger Carlsson
Jan-Olov Carlsson
Ann-Kristin Englund
Stefan Vennberg

Övrigt:

Medlemsmöten är inställda tillsvidare pga corona pandemin.

Nu under corona pandemin kan medlemmarna beställa lunch hem från Ö-Pärlan. Ring Erika Medström 070-5891242.
Pris 75 kr per portion.
Om du som medlem behöver hjälp med någonting så kontakta Ulf Nordström 070-6054838 eller Kurt Forss 070-6307081 så försöker vi organisera hjälpen i möjligaste mån.

Styrelsen hoppas att alla följer Folkhälsomyndighetens rekommen-dationer under Coronapandemin

UPPROP

STÖD FÖRENINGARNA PÅ ÖN

Förra året skrevs delar av detta, och det tål att särskilt upprepas denna ödesdigra vår, då vi trots allt måste se framåt.
Undertecknad har noterat att väldigt många personer via olika medier uttrycker sin kärlek till Seskarö. Mycket av detta grundar sig naturligtvis på en form av nostalgi – men ganska många har låtit sin kärlek till ön så att säga materialiseras i en flytt upp till ön i norra Bottenviken.
Seskarö har, som många andra små tätorter i landet, förändrats mycket de senaste decennierna. Främst är det den försämrade servicen. Affärer, poststation, bankfilial kan anföras som exempel.
Att Seskarö klarat sig förhållandevis bra har att göra med idealitet, det ideella arbete som görs i de olika föreningarna.
Därför vill jag uppmana alla som hyser ett genuint Seskaröintresse att stödja föreningarna med att till exempel bli betalande stödmedlemmar.
Här nedan finner ni kontaktvägar till de olika föreningarna.
Alltså – stöd öns föreningar även om ni bor långt borta från
Seskarö.

Karl-Erik Nyström
Vi stöttar detta upprop
Seskarö Hembygdsförening, Seskarö IF, Seskarö PRO,
Seskarö MK, Seskarö vattenskidklubb, Seskarö BK,
Seskarö Konst och Hantverksförening,
Seskarö Bensin o Service,
Seskarö Fiskehamnsförening.

Rättelse: rätt namn på företaget som slutit cirkeln och är tillbaka på Seskarö

Arctic Wood AB Företagsbyvägen 2 953 94 Seskarö
Phone: +46 (0)922 – 210 60 Email:
info@arcticwood.se

ARCTIC WOOD

Hembygdsföreningens styrelse

Ordförande	Erika Medström
Vice ordf.	Maud Videhult
Kassör	Saara Innala
Sekreterare	Kerstin Johannessen
Ledamot	Ingegärd Wennberg
Ledamot	Elisabeth Harr
Ledamot	Virpi Hermansson
suppleant	Elisabeth Lerdin
suppleant	Marjatta Morin